546

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
(Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü)

Sayı: B.02.1.HM.0.EKA-08.01-02/
Konu: Soru Önergeleri Hk. 02.07.01* 54932

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı 15.06.2001 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10962 sayılı yazıları.

İlgi yazılarında, Ankara Milletvekili Eyyüp Sanay'ın şahsıma tevcih ettiği yazılı soru önergeleri suretleri ekli olarak gönderilmiş ve cevaplandırılmaları talep edilmiştir.

Söz konusu önergelere cevaben hazırlanan metinler ilişikte sunulmaktadır.

Bilgileri ve gereği takdirlerine arz olunur.

Prof. Dr. Nami Çağan
Devlet Bakanı V.

EK:5 (13 Sayfa)

7/4497 -17-
556

ANKARA MİLLETVEKİLİ PROF.DR.EYYÜP SANAY'IN DEVLET BAKANI KEMAL DERVİŞ'E TEVCİH ETTİĞİ 7/4497-10887 SAYILI SORU ÖNERGESİ İÇİN HAZIRLANAN CEVAP

Bilindiği üzere, yirmi yıllık ekonomik büyüme sonucunda sanayi ve endüstri sektörlerindeki istihdam hızlı bir biçimde artmış olmasına rağmen işgücümüzün yaklaşık yüzde 45'lik bir kısmı hala tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Gelişmiş ülkelerde bu oranın yüzde beşin altında olduğu düşünülürse ülkemizde bu oranın yüksek olduğu görülmektedir. Bu sebeple, Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı ile fiiliyata geçirilmeye başlanan uygulamalar sonucunda ülkemizin sanayileşmesi ve hizmetler sektörünün gelişmesi için gerekli altyapının tamamlanması amaçlanmaktadır.

Ancak, soru önergesinde de belirtildiği üzere son 10 ay içerisinde yaşanan iki kriz sonucunda işsizlik oranında bir artış görülmüştür. 2001 yılı ilk çeyreği itibariyle işgücüne katılan yaklaşık 21 milyon vatandaşımızın yüzde 8,6'sı işsiz konumundadır. İşgücünün sektörler arasında kolaylıkla yer değiştirebilmesinden dolayı sektörler bazında bir işsizlik oranı vermek mümkün olmamaktadır.

Öte yandan, teknik olarak eksik istihdam olarak tanımlanan gizli işsizlik de ülkemizde önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Eksik istihdam Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından referans döneminde ekonomik nedenlerle 40 saatten daha az süre çalışıp mevcut işinde ya da ikinci bir işte daha fazla süre çalışmaya müsait olan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Teknik veya ekonomik nedenlerle geçici iş yavaşlatılması veya durdurulması, iş olmaması ve tam gün iş bulunamaması gibi nedenler eksik istihdama yol açmaktadır. Bu tanıma göre 2001 yılı birinci çeyreği itibariyle eksik istihdamın işgücü içindeki oranı yüzde 6 olarak

gerçekleşmiştir. Hem işsizleri hem de eksik istihdam edilenleri birlikte ele alırsak işgücünün yüzde 14'ten daha yüksek bir kısmının tam olarak istihdam edilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

İşgücü verileri sektörden ziyade kırsal/kentsel veya erkek/kadın olmak üzere iki grupta ele alınmaktadır. Bu sınıflandırmaya göre eksik istihdamın kentsel yerlerde işgücü içindeki oranı 2001 yılı ilk çeyreği itibariyle yüzde 6,5 iken, bu oran kırsal yerlerde yüzde 5,4'tür. Cinsiyet açısından bakıldığında ise kentsel yerlerde işgücü içindeki erkeklerin yüzde 7,2'sinin, kadınların ise yüzde 3,3'ünün eksik istihdam edildiği görülmektedir. Bu rakamlar kırsal yerlerde erkekler için yüzde 7,4, kadınlar için yüzde 1,5'tir.

Gerek mevcut işsizlerimizi ve eksik istihdam edilen vatandaşlarımızı tam olarak istihdam edebilmek, gerekse hızla artan nüfusumuz sonucunda gelecek nesillere ihtiyaç duyacakları iş imkanlarını sağlayabilmek için ekonomik istikrarın sağlanması şarttır. Bu sebeple, sadece ve sadece siyasi kaygılarla uygulamaya konulacak popülist politikalar orta ve uzun vadede, geçmişte olduğu gibi, çözülmesi çok zor sorunlar doğuracaktır. Hükümetimiz bu yaklaşımla ekonomimizi pazar ekonomisi kuralları çerçevesinde rekabete dayalı bir yapıya kavuşturmak ve ülkemizi ekonomik açıdan Avrupa Birliği üyeliğine hazırlamak için gerekli bütün önlemleri almaktadır.

Hiç şüphesiz, ekonomik istikrarı yakalamış bir Türkiye başta bulunduğu coğrafik konum olmak üzere küresel ekonominin başat ekonomilerinden biri olacaktır. Dinamik nüfusu ve her türlü yatırıma açık olan ekonomisi ile Türkiye önümüzdeki yıllarda yabancı sermaye yatırımlarından hak ettiği ancak bugüne kadar alamadığı payı alacaktır. Gerek yabancı sermaye yatırımlarının, gerekse yurtiçi yatırımların artması

insanımızın ihtiyaç duyduğu iş olanaklarını sağlayacaktır. Yatırımların artmasını sağlayacak olan her türlü önlem işsizliğin azalmasına da yol açacaktır.

Bu kapsamda, yatırımcılarımızın daha düşük maliyetle daha fazla mali kaynağa ulaşabilmesi için finansal piyasalarımızı sağlıklı bir yapıya getirmeye çalışıyoruz. Kamu bankalarının görev zararlarının ortadan kaldırılması ve Bankacılık Kanununun yasalaşması bu yönde atılmış adımlardan sadece birkaçıdır.

Mali sektörün kuvvetlendirilmesi için gerekli olan şartlardan biri de kamu mali disiplininin sağlanmasıdır. Kamunun borçlanma gereğinin hızlı bir biçimde aşağı çekilmesi yatırımcılarımız için daha fazla mali kaynağın ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Bütçe disiplininin sağlanması sonucunda halkımızdan toplanan vergiler yatırımlar için gerekli olan altyapının finansmanı için kullanılacaktır.

Bilindiği gibi uluslararası tahkim ile ilgili Anayasal değişiklikler bundan iki yıl önce gerçekleştirilmişti. Bu Anayasa değişikliğini fiiliyata geçirecek olan kanun da Haziran ayı içerisinde yasalaşmış bulunmaktadır. Sözkonusu kanun ile başta enerji sektörü olmak üzere büyük sermaye gerektiren alanlarda yabancı yatırımların artacağı ve böylece yeni iş sahaları açılacağı öngörülmektedir.

Halkımızın büyük bir bölümünün geçimini sağladığı tarım sektöründe de Hükümetimiz tarafından köklü reformlar yapılmaktadır. Destekleme alım fiyatlarının sona erdirilip doğrudan gelir desteği uygulamasına geçilmesi kamu finansmanının disiplin altına alınmasının yanı sıra tarım sektöründeki etkinliğin ve verimliliğin artmasını da sağlayacaktır. Bu uygulama

çerçevesinde yurt genelinde yapılacak olan tarım envanteri sonucunda tarım sektörümüzün bütün özellikleri belirlenmiş olacak ve bu saptamalar çerçevesinde Avrupa Birliği ile uyumlu bir tarım politikası uygulamaya konulacaktır. Tarım sektörüne yönelik temel hedefimiz Türkiye'yi kendi kendine yeterli bir ülke konumuna getirmekten ziyade bölgesinin gıda üretimi açısından lideri olmasını sağlamaktır.

Son olarak, soru önergesine konu olan işsizliğe ait verilerin güvenilirliği hususuna değinmek istiyorum. Devlet İstatistik Enstitüsü gelişmiş altyapısı ve profesyonel elemanları ile ihtiyaç duyulan bütün istatistiki verileri derlemekte ve bunları karar alıcıların, akademik çevrelerin ve en önemlisi halkımızın bilgisi ile kullanımına sunmaktadır. Devlet İstatistik Enstitüsü istatistiki bilgilerin derlenmesi ve yayınlanması için kanun ile kurulmuş tarafsız bir kurumdur. Bu sebeple, bu kurumumuzun yaptığı işin aynısını yapacak olan bir başka çalışma içine girmek gereksizdir ve böyle bir davranış belli bir konuda birden fazla veri yaratacağı için yanlış olacaktır.